

LEHDISTÖTIEDOTE nro 157/22

Luxemburgissa 20.9.2022

Unionin tuomioistuimen tuomio yhdistetyissä asioissa C-339/20 | VD ja C-397/20 | SR

Se, että sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajat velvoitetaan ennaltaehkäisevästi markkinoiden väärinkäyttöön liittyvien rikosten, joihin sisäpiirikaupat kuuluvat, torjumiseksi säilyttämään tietoliikennetietoja yleisesti ja erotuksetta vuoden ajan niiden tallennuspäivästä, ei ole sallittua

Kansallinen tuomioistuin ei voi myöskään rajoittaa ajallisesti pätemättömyyttä koskevan toteamuksen vaikutuksia sellaisen kansallisen lainsäädännön osalta, jossa säädetään tällaisesta säilyttämisestä

Ranskassa käynnistettiin VD:tä ja SR:ää vastaan rikosoikeudelliset menettelyt, jotka koskivat sisäpiiritiedon väärinkäyttöä, kätkemisrikosta, avunantoa, lahjontaa ja rahanpesua. Nämä menettelyt perustuivat VD:n ja SR:n soittamien puhelujen perusteella saatuihin henkilötietoihin, jotka olivat syntyneet tarjottaessa sähköisiä viestintäpalveluja ja jotka Autorité des marchés financiers (AMF) (rahoitusmarkkinaviranomainen, Ranska) oli suorittamansa tutkinnan jälkeen toimittanut tutkintatuomarille.

VD ja SR valittivat cour d'appel de Paris'n (Pariisin ylioikeus, Ranska) – jossa he tukeutuivat unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön¹ ja riittivät sen, että AMF perusti tietojen keräämisen sellaisiin kansallisiin säännöksiin, jotka eivät ensinnäkään olleet unionin oikeuden mukaisia siltä osin kuin niissä säädettiin yhteystietojen yleisesti ja erotuksetta tapahtuvasta säilyttämisestä ja vaikka kyseisissä säännöksissä ei toiseksi rajoitettu AMF:n tutkijoiden valtuuksia vaatia säilytettäviä tietoja – antamasta kahdesta tuomiosta Cour de cassationiin (ylin tuomioistuin, Ranska).

Ennakkoratkaisukysymyksellään Cour de cassation tiedustelee unionin tuomioistuimelta lähinnä sitä, miten sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin merkitykselliset säännökset², luettuina Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja)³ valossa, sopivat yhteen markkinoiden väärinkäyttödirektiivin säännösten⁴ ja markkinoiden väärinkäyttöasetuksen säännösten⁵ kanssa siltä osin kuin on kyse sellaisista lainsäädäntötoimenpiteistä, joilla säädetään ennaltaehkäisevästi markkinoiden väärinkäyttöön liittyvien rikosten, joihin sisäpiirikaupat kuuluvat, torjumiseksi, että sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajien on säilytettävä

¹ Tuomio 21.12.2016, Tele2 Sverige ja Watson ym., C-203/15 ja C-698/15 (ks. myös [lehdistötiedote nro 145/16](#)).

² Henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta sähköisen viestinnän alalla (sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi) 12.7.2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/58/EY (EYVL 2002, L 201, s. 37), sellaisena kuin se on muutettuna 25.11.2009 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2009/136/EY (EUVL 2009, L 337, s. 11), 15 artiklan 1 kohta.

³ Erityisesti perusoikeuskirjan 7, 8 ja 11 artikla sekä 52 artiklan 1 kohta.

⁴ Sisäpiirikaupoista ja markkinoiden manipuloinnista (markkinoiden väärinkäyttö) 28.1.2003 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY (EUVL 2003, L 96, s. 16) 12 artiklan 2 kohdan a ja d alakohta.

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta 16.4.2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 596/2014 (EUVL 2014, L 173, s. 1) 23 artiklan 2 kohdan g ja h alakohta.

tietoliikennetietoja yleisesti ja erotuksetta vuoden ajan niiden tallennuspäivästä. Sitä tapausta varten, että kyseessä oleva kansallinen lainsäädäntö osoittautuisi unionin oikeuden vastaiseksi, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin esittää kysymyksen tämän lainsäädännön vaikutusten väliaikaisesta voimassa pitämisestä, jotta vältettäisiin oikeudellinen epävarmuus ja jotta tämän lainsäädännön nojalla säilytetyt tiedot voitaisiin käyttää sisäpiirikauppojen selvittämiseen ja syyteharkintaan.

Unionin tuomioistuin toteaa tänään antamassaan tuomiossa ensinnäkin, että **markkinoiden väärinkäyttödirektiivi ja markkinoiden väärinkäyttöasetus eivät** voi muodostaa **oikeusperustaa sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajien hallussa olevien tietoliikennetietojen yleiselle säilyttämiselvöllisyydelle rahoitusalan toimivaltaisille viranomaisille kyseisten säädösten nojalla annettujen valtuuksien käyttämiseksi.**

Toiseksi unionin tuomioistuin muistuttaa, että **sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi on perussäädös silloin, kun on kyse henkilötietojen säilyttämisestä ja yleisemmin niiden käsittelystä sähköisen viestinnän alalla.** Näin ollen kyseinen direktiivi koskee myös sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajien hallussa olevia tietoliikennetietoja, joita markkinoiden väärinkäyttödirektiivissä ja markkinoiden väärinkäyttöasetuksessa tarkoitettujen rahoitusalan toimivaltaiset viranomaiset voivat niiltä pyytää. Sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajien hallussa olevien tietojen käsittelyn laillisuutta on siten arvioitava **sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivissä säädettyjen edellytysten ja unionin tuomioistuimen kyseisestä direktiivistä tekemän tulkinnan** valossa.

Näin ollen unionin tuomioistuin toteaa, että markkinoiden väärinkäyttödirektiivissä ja markkinoiden väärinkäyttöasetuksessa, luettuina yhdessä sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin kanssa ja perusoikeuskirjan valossa, **ei sallita sitä, että sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajat veloitetaan ennaltaehkäisevästi markkinoiden väärinkäyttöön liittyvien rikosten, joihin sisäpiirikaupat kuuluvat, torjumiseksi säilyttämään tietoliikennetietoja yleisesti ja erotuksetta vuoden ajan niiden tallennuspäivästä.**

Kolmanneksi unionin tuomioistuin vahvistaa oikeuskäytännön, jonka mukaan unionin oikeus on esteenä sille, että kansallinen tuomioistuin rajoittaa ajallisesti sellaisen pätemättömyyttä koskevan toteamuksen vaikutuksia, joka sen on tehtävä kansallisen oikeuden nojalla sellaisen kansallisen lainsäädännön osalta, jonka mukaan sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajien on säilytettävä liikenne- ja paikkatietoja yleisesti ja erotuksetta, sen vuoksi, että kyseinen lainsäädäntö on ristiriidassa sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin kanssa.

Unionin tuomioistuin muistuttaa kuitenkin, että tällaisen säilyttämisen avulla saatujen todisteiden hyväksyttävyyttä **kuuluu jäsenvaltioiden menettelyllisen itsemääräämisoikeuden periaatteen mukaisesti kansallisen oikeuden alaan, edellyttäen, että erityisesti vastaavuus- ja tehokkuusperiaatteita noudatetaan.** Tehokkuusperiaate velvoittaa kansallisen rikostuomioistuimen **jättämään huomiotta tiedot ja todisteet, jotka on hankittu unionin oikeuden vastaisella tietojen yleisesti ja erotuksetta tapahtuvalla säilyttämällä, jos kyseiset henkilöt eivät voi tehokkaasti ilmaista käsitystään näistä tiedoista ja todisteista, jotka ovat peräisin alalta, jota tuomarit eivät tunne, ja jotka voivat vaikuttaa ratkaisevalla tavalla tosiseikkojen arviointiin.**

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyynnön antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden tiedustella niiden käsiteltävänä olevan yksittäisen asian puitteissa unionin tuomioistuimelta unionin oikeuden tulkintaa tai unionin toimen pätevyyttä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa asiaa. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo vastaavalla tavoin muita kansallisia tuomioistuimia, jotka käsittelevät samanlaista ongelmaa.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido Euroopan unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti](#) ja [tiivistelmä](#) julkaistaan CURIA-sivustolla tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Kuvia tuomion julistamisesta on saatavilla sivustolla [Europe by Satellite](#) ☎ +32 2 296 4106

Pysy kuulolla!

